

گزارش تخصصی آموزش املا گفتن

1- املا به صورت گروهی :

الف (دانش آموزان به گروه های چند نفره تقسیم شوند و از هر گروه خواسته شود متنی املائی آماده کنند . از متن هر گروه قسمت هایی را انتخاب کرده ، به صورت یک متن پیوسته دیکته شود تا بچه ها بنویسند . امتیاز حاصل نیز برای افراد گروه در نظر گرفته شود .

ب (دانش آموزان را به گروه های 2 یا 3 نفره تقسیم می شوند و متن املائی از آنان نوشته می شود و تمام اعضای گروه در نوشتن صحیح کلمات همکاری می نمایند امتیاز نویسنده ی املا برای همه ی گروه منظور می گردد .

در این تمرین پیشنهاد می شود نویسنده ی متن املا دانش آموز ضعیف هر گروه باشد و بین دو دانش آموز دیگر قرار گیرد تا در وی اعتماد به نفس کافی به وجود آید .

2- **املائی خطابه ای :** فراگیران در گروه به یک دیگر املا می گویند یا به اولیا ، خواهر و برادر در منزل املا گفته می شود و تصحیح توسط گوینده صورت می گیرد . در این نوع املا تثبیت یادگیری املائی و صحیح نوشتن واژه ها مدنظر است و باعث تقویت خواندن در دانش آموز هم می شود .

3- **آموزش املا هنگام تدریس متن کتاب فارسی :** بعد از تدریس کلمات مشکل و دارای بار املائی را روی تابلوی کلاس می نویسند و از دانش آموزان خواهند به صورت شفاهی برای آن کلمات هم خانواده ، مترادف ، متضاد و ... بگویند و یا جمله سازی نمایند در صورت درست بودن موارد آنها را تشویق کنند .

4- **کامل کردن جمله برای تقویت املا :** چند جمله روی تابلو ی کلاس نوشته می شود به طوری که جای یک کلمه در جمله خالی باشد سپس تعدادی کارت کلمات که شامل خود کلمه ، معنی کلمه ، مخالف و هم خانواده ی همان واژه روی آن نوشته شده است را در اختیار گروه ها قرار می دهیم تا با توجه به جمله واژه ی مناسب را از بین کارت ها پیدا کند و در جای خالی قرار

دهد در این فعالیت از کسانی که در نوشتن این کلمات اشکال دارند استفاده شود و در پایان به گروه ها امتیاز داده شود .

5- بازی املایی (نصف دیگرم کجاست) : این فعالیت به صورت فردی یا گروهی انجام می گیرد . معلم جمله ای را انتخاب می کند به آن را کلمه کلمه روی کارت می نویسد و بین گروه ها تقسیم می کند سپس جمله را روی تابلو می نویسد و از هر گروه می خواهد کارت مربوط به جمله را روی تابلو نصب کند هر گروهی که سریع تر انجام دهد برنده می شود .

6- مسابقه ی املا روی تابلو : معلم کلمه یا جمله ی کوتاه را بیان می کند هر گروهی که زودتر آن را روی تابلو یا دفتر بنویسد امتیاز می گیرد .

7- املای مشارکتی :

(الف) دانش آموزان را به گروه های 2 یا 3 نفره تقسیم می شوند آنها باید یک دفتر داشته باشند و یک خط یک خط متنی را که معلم می گوید بنویسند امتیاز حاصل به گروه تعلق می گیرد (اگر روی ورقه بنویسند می توانند درپوشه ی گروهی قرار دهند)

(ب) دانش آموزان در گروه های سه نفره تقسیم می شوند و سپس یک نفر گوینده می شود دانش آموز دیگرهم به عنوان نویسنده و یکی دیگر هم به عنوان ناظر انتخاب می شود که در ضمن نوشتن ناظر به نویسنده کمک می کند .

8- املای سنتی : املای به صورت خطابه ای به دانش آموزان گفته می شود و تصحیح توسط معلم یا دانش آموزان صورت می گیرد .

9- تهیه ی متن از غلط های املایی دانش آموزان : این فعالیت هر ماه یکبار از میان کلماتی که دانش آموزان درمتون املایی درطول یک ماه غلط داشته اند می توان متن املایی جدیدی فراهم کرد و به کلمات درست آن نمره اختصاص داد.

10- املای تصویری : از دانش آموزان خواسته شود تصویر درس را به صورت گروهی تهیه کنند و کلمات مهم هما درس را به صورت پراکنده در اطراف تصویر بنویسند به طوری که از دور خوانده شود بعد تصویر را روی تابلو چسبانده شود و به طور تصادفی از دانش آموزان خواسته شود تا کلمات را بخوانند و در دفتر بنویسند.

11- بازی با کلمات : کلمات جدید درس را روی مقوایی نوشته شود و در طرف دیگر مقوا کلمات هم معنی ، مخالف یا هم خانواده درج شود از این کارت ها برای بازی های گروهی یا فردی ، تقویت سرعت خواندن در کلمات ، کامل کردن جمله ، ساختن جمله ، شمردن کلمه در جمله و تمرین و تکرار کلمه استفاده می شود .

12- استفاده از بریده های روزنامه : هر گروهی چند ورق روزنامه یا مجله را با خود به کلاس بیاورند سپس از آن ها خواسته شود تا کلمات جدید درس را پیدا کنند و یا با قیچی آن را ببرند و در دفتر بچسبانند و جملات جدید بسازند. هر گروهی که جملات طولانی تر بسازد امتیاز بیش تری خواهد گرفت .

13 - ساختن متن با کلمات مشخص : معلم چند کلمه می گوید یا روی تابلو می نویسد و از دانش آموزان می خواهد به صورت فردی یا گروهی متن املا بسازند و در زمانی دیگر از همان متن به یک دیگر املا بگویند .

14-املای بدون نقطه : متنی که از قبل آماده شده به تعداد گروه ها کپی گرفته شود به طوری که در آن متن نقطه های موجود در کلمات حذف شوند سپس از دانش آموزان خواسته شود تا متن را نقطه گذاری کنند .

15- املای تلفیقی : گفتن املای تلفیقی از کلمات مهم تمام مواد درسی به صورت یک داستان کوتاه که از قبل تعیین شده باشد به طوری که در بچه ها ایجاد رغبت و علاقه کرده تا فرا گیران ضمن نوشتن املا علاقمند به جملات بعدی شوند .

16- املای جمله نویسی : معلم 20 کلمه از متن درس را انتخاب کرده روی تابلو می نویسد و از بچه ها می خواهد با هر کدام یک جمله بنویسند بعد از تصحیح املا با انتخاب معلم چند نفر جملات خود را برای دیگران می خوانند .

17- پیدا کردن کلمات پنهان : آموزگار چند حرف را بنویسد و زیر چند کتاب پنهان کند و از بچه ها بخواهد تا آن ها را پیدا کنند و در دفتر بنویسند.

18- املا به صورت نقاشی : درزنگ نقاشی در دفتر نقاشی یا املا یک نقاشی بکشند بعد درزنگ املا روی نقاشی کلمات مربوطه تصویر را می نویسند یا در کنار نقاشی املا بنویسند .

19- خواندن املا به صورت گروهی : هریک از دانشآموزان جمله ای را از متن برای کل کلاس می خواند و همگی از آن املا می نویسند

20- املای حفظی : معلم متنی را در اختیار بچه ها قرار می دهد بعد در زنگ املا از آن ها می خواهد هر چه به یاد دارند بنویسند .

21- املا از طریق تجزیه کلمات : چند جمله به دانش آموزان داده می شود و در پایین صفحه جدولی رسم گردد تا آنها کلماتی را که در آنها دچار اشکال هستند به صورت حرف به حرف درجدول بنویسند .

22- املای کامل کردنی :

الف (متنی آماده شود و جلوی کلمات کلیدی فضایی خالی قرار گیرد سپس از بچه ها خواسته شود تا هم معنی یا هم خانواده ی آن کلمات را بنویسد.

ب (معلم می تواند کلمات تازه و سخت را از متن املا حذف کرده و سپس و پس از گفتن املا کلمات حذف شده را روی تابلو بنویسد و از بچه ها بخواهد تا کلمات را با خودکار قرمز یا مدادقرمز در جای مناسب خود قرار دهند.

پ) به تعداد دانش‌آموزان متنی را کپی کنید به طوری که چند کلمه که دارای ارزش املائی است به صورت جای خالی در متن قرار گیرد آن گاه معلم متن اصلی را بخواند و از بچه‌ها بخواهد تا جاهای خالی را پر کند.

ت) 20 کلمه انتخاب شود به صورت نامنظم در بالای صفحه نوشته شود بعد متن املا را پایین آن نوشته این 20 کلمه خالی گذاشته شود.

بعد متن املا به وسیله ی معلم خوانده می شود پس از تلفظ کلمه ی مورد نظر معلم به دانش آموزان توصیه می کند کلمه ی مورد نظر را از کلمات بالای صفحه پیدا کند و در جای خالی بنویسد.

23- املاي آهنگين : بعضی از جملات را با صدای افراد مختلف از نظر ریتم و آهنگ بیان و تکرار کرده تا نوشتن املا برای آنها دلچسب شود.

24- املاي آبي : در ظرفی پر از آب از دانش آموزان خواسته شود تا با انگشت کلماتی را که دیکته می کنید بنویسند.

25- کامل کردن املا با کمک حافظه : املائی به صورت متن تهیه گردد حدود 20 کلمه را که ارزش املائی دارند به صورت جای خالی در متن در نظر گرفته شود بعد بچه‌ها با کمک دانش خودشان کلمات در جایگزین کنند.

26- املاي ذهني : متن املا بین گروه‌ها توزیع شود بعد از چند دقیقه مطالعه جمع آوری گردد بعد از آن‌ها خواسته شود تا کلمات را که در ذهنشان باقی مانده است را روی دفتر بنویسند

27- نوشتن املا به وسیله ی آب : یک ظرف خالی مایع ظرفشویی یا بطری نوشابه پر از آب شود و از بچه‌ها خواسته شود در حیات مدرسه یا منزل به وسیله ی آب بر روی زمین بنویسند.

28- املاي پرده اي : بین تابلوی کلاس و دانش آموزان پرده ای نصب شود معلم از روی متن می خواند بچه‌ها روی تابلو می نویسند در پایان پرده را کنار زده دانش آموزان املائی خودشان را به کمک معلم از روی تابلو تصحیح کنند.

29- املای یاد سپاری : املای حفظی در ماه های آخر سال توصیه می شود در این زمان دانشآموزان از لحاظ قدرت تفکر و یادسپاری مطالب توانمند تر شده اند و می توانند مطالب فراوانی را در حافظه ی خود نگه دارند . از آن ها خواسته شود متن درس را بدون نگاه کردن به کتاب دقیقا" مثل آن بنویسند و بعد از روی کتاب املای خود را تصحیح کنند.

30- املای سنباده ای : از بچه های خواسته شود کلمه ی مورد نظر را با شی زبری مانند سنباده یا موکت درست کنند و با انگشتان دست آن را لمس کنند.

31- کامل کردن متن : معلم از روی متن املا می گوید اما کلماتی را که ارزش املای دارند را نمی گوید تا بچه ها با توجه به متن خوانده شده ی درس و با تکیه بر حافظه آن ها را بنویسند.

32- املا نویسی به کمک فرمانده : به هر دانش آموز 10 کلمه داده شود و آموزگار در حیاط مدرسه به عنوان فرمانده کلمه ای را بلند بگوید تا بچه ها از بین کلمات خودشان آن کلمه را پیدا کنند و به فرمانده تحویل دهند .

33- نوشتن املا به کمک آینه : آموزگار متنی را به صورت بر عکس آماده کرده و به بچه ها می دهد تا آن ها به کمک آینه کلمه را پیدا کنند و شکل صحیح آن را بنویسند.

34- املای گروهی روی تابلوی کلاس : یک گروه 4 نفره را پای تابلو آورده و بنا به انتخاب خودشان چشمان یکی از فراگیران را بسته سپس متنی توسط یکی از اعضای گروه خوانده می شود . آن فرد با چشم بسته بروی تابلو کلاس می نویسد و دیگر اعضای گروه جهت نوشتن حروف و نقطه و دیگر علائم نگارشی او را راهنمایی می کنند .

35- املای خوشه ای : معلم یک کلمه بگوید واز دانش آموزان بخواهد تا با شنیده این کلمه هر واژه یا عبارتی را که به ذهنشان می رسد بنویسند.

36- املای شمردنی : متن املا روی تابلو نوشته شود و به صورت شمرده شمرده خوانده شود سپس تابلو پاک شود و املا گفته شود .

37- املای رونویسی : کلماتی از متن روی تابلو نوشته شود و به بچه ها یاد آوری گردد هنگام نوشتن املا در صورت برخورد و به یاد نیاوردن آن ها به این کلمات نگاه کنند و شکل صحیح آن را بنویسند.

38 - طبقه بندی کلمات : از بچه ها خواسته شود تا کلماتی را پیدا کنند که حروف معینی داشته باشند مثلاً " کلماتی که علامت تشدید دارند .

39- املا به صورت قصه : قصه ای خوانده شود تا آن ها با دقت گوش کنند سپس هر چه از قصه فهمیدند را روی کاغذ بنویسند .

40- املا به صورت بازی : در موزاییک های کلاس یا حیاط مدرس جدول حروف الفبا با گچ کشیده شود بعد کلماتی را که از قبل نوشته و درون پاکت قرار داده ایم بین بچه ها توزیع شود بعد آموزگار کلمات داخل پاکت را می خواند و دانش آموز با پریدن روی حروفی که در خانه های جدول است کلمه را به معلم نشان می دهد مثلاً کلمه ی قصه که دانش آموز باید روی خانه های (ق - ص - ه) بپرد و آن کلمه رامشخص کند .

41- املای بی صدا : این املا می تواند بر تقویت هوش دیداری و فضایی دانش آموزان بیفزاید . بچه ها باید ابتدای خوب به لب ها و حرکات صورت نگاه کند بعد کلمه یا جمله ی مناسب را بنویسد . و برای فضا نویسی هم معلم کلمه را در فضا بنویسد تا دانش آموز با نگاه به دست معلم کلمه را تشخیص دهد .

42- نوشتن املا با استفاده از خمیر بازی : بچه ها کلمات جدید را که هم صدا یا به شکل های مختلفی نوشته می شوند و یا ارزش املائی دارند را با خمیر بازی می سازدو آن را در ورقه یا دفتر بچسباند و یا با قرار دادن کلمات کنار هم جمله بسازد.

43- املا با قوطی کبریت : روی هریک از شش طرف قوطی کبریت کلماتی نوشته می شود سپس به هر گروه دسته ای از قوطی ها را داده تا با هر دسته از کلمات یک جمله ساخته شود بعد با ارتباط دادن جملات یک متن به دست بیاید .

44-املاى ديوارى : در قسمتی از دیوار کلاس تابلوی برای کلماتی که ارزش املائی بسیاری دارند درست شود تا یک هفته هم روی دیوار قرار بگیرد تا جلوی دید بچه ها قرار داشته باشد تا این کلمات به حافظه ی آنها برود .

45- املاى کاردستی : درزنگ هنر کلمات مشکل را با نخ و سوزن روی پارچه با رنگهای متفاوت بدوزند.

46- املاى زنجیره ای : معلم جمله ای را می گوید و از بچه ها می خواهد که با آخرین حرف از جمله ی مورد نظر جمله ی جدیدی بنویسند

47- املاى جدولی : جدولی در اندازه ی بزرگ از کلماتی مهم به صورت تکراری نوشته شود مثلا " کلمه ی معذرت سه بار نوشته شود البته این کلمات به صورت پراکنده نوشته شود وقتی معلم متن املا را می خواند هرگاه به کلمه ی مورد نظر می رسد نوجه بچه ها به جدول نصب شده در کلاس جلب می شود و اظهار می دارد که این کلمه دوبا ر یا سه بار در جدول تکرار شده است .

48- املاى صوتی : معلم متنی را روی نوار کاست یا سی دی با صدای رسا ضبط نماید برای تقویت شنوایی بچه ها آن را در کلاس پخش کند تا بچه ها از آن صدا املا بنویسند.

49- املاى خانوادگی : این املا در منزل انجام می شود برای درگیر کردن اولیا با وضعیت تحصیلی فرزندشان می توان املائی را طراحی نمود که بچه ها به کمک اولیا در خانه انجام دهند این کار باعث آگاهی اولیا از وضعیت املائی فرزندانشان شده و در یاری رساندن به آنها مثرثمر است.

50- املاى مشترک : متن املا توسط دانش آموز و یکی از افراد خانواده به صورت مشترک نوشته شود و بعبارت دیگر اعضای خانواده به یک دیگر املا می گویند .

51- املاى سنگی : با کمک سنگهای ریز و درشت که از قبل شسته و تمیز شده است برای نوشتن کلمات تازه و حتی نوشتن املا توسط بچه ها استفاده می شود

52-نوشتن املای رنگی : در هر جمله یک کلمه مشخص شود که صدای خاص یا نشانه ی جدیدی داشته باشد مثلا: « ع » از بچه های خواسته میشود تا وقتی به این نشانه رسیدند آن را با رنگ دیگری بنویسند برای تنوع می توان از چند رنگ استفاده کرد یعنی هر بار که به نشانه رسید رنگ را عوض کند.

53- مرتب کردن متن درس : یک متن از کتاب را در هم ریخته کند و از بچه ها خواسته شود تا آن را مرتب کنند و در دفتر بنویسند .

آموزگار : پروانه افتید

www.itecher.blog.ir